

آزمون ۳ از ۱۱

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش یازدهم - تابستانه سوم (۱۳۹۸/۶/۸)

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۱) و نگارش (۱)

۱. گزینه ۲ درست است.
«باری» اینجا مطلقاً در معنی «یک بار» کاربرد دارد. «مکاری» هم بر وزن مُفَاعِلِ به معنی «کرایه‌دهنده» است، نه «حیله‌گری» (مکاری). «گرده» را هم کتاب «پشت» یا «بالای کمر» معنی کرده. اقلوه یا همان کُلیه صورت مَعْرَبِ گُرده است [واژه‌نامه]
۲. گزینه ۱ درست است.
فقط با همان «سودایی» هم می‌شود به جواب رسید: «سودایی» صفت است؛ هم‌چنان که «عاشق». و پیداست که «شیدایی» = «شیفتگی» = «هوس»، جملگی، اسم‌اند. ضمناً «مِلاک» اسم آلت (ابزار) است، نه اسم مصدر؛ پس می‌توان با آن هم (۲) را حذف کرد. (واژه‌نامه)
۳. گزینه ۱ درست است.
۱: خواجه‌وش (کدخدائیش). ۲: ارتجالاً (بی‌درنگ) + الزام (ضرورت). ۳: جافی (ستمگر) + سپردن (به امانت دادن). ۴: معاصی (ج. معصیت [= گناه‌ها]) + تزار (پادشاهان روسیه در گذشته).
۴. گزینه ۲ درست است.
۱: قاضی و داور. ۳: ذوالنون مصری. ۴: صبا.
۵. گزینه ۴ درست است.
صورت‌های درست املایی در بافت: در الف) می‌خواست [که...]. در ب) [برافکندن دم بر] قالب. و اما نکته‌ای درباره‌ی ج: فرض که میان اشباح (ج. شبح) و اشباه (ج. شبه) مردد مانده‌اید؛ قافیه که می‌دانید چیست! پس یقیناً سر و کارتان با اشباه است. از د) هم ساختار غرض از [کاری] را به خاطر بسپارید تا دیگر آن را با قرض [گرفتن چیزی از کسی] اشتباه نگیرید.
۶. گزینه ۱ درست است.
دقت به صورت دیریاب و کمی پیچیده سؤال این جا بسیار مهم‌تر است از صرف بررسی املایی - رسم‌الخطی متن؛ چشمتان را بدوزید به سؤال و ببینید چه می‌گوید! می‌گوید: اتفاقاً - خلاف تمام استنادی که تا حال از یک سؤال املا سراغ داشته‌اید - سه واژه از چهار واژه درج شده در گزینه‌ها غلط املایی دارند؛ یعنی، صورت املایی آنها در خود متن درست است؛ در مقابل، فقط یک واژه در متن غلط است که صورت درست آن در یکی از گزینه‌ها قرار گرفته. با این تفصیل، «ثواب»، به اعتبار بافت مفهومی [رسیدن ثواب (پاداش آخروی) به کسی]، همان صورت درست املایی ست که باید آن را در متن به جای صورت غلط (صواب) نشانند.
۷. گزینه ۴ درست است.
به ترتیب گزینه‌ها: سه پرسش (تولستوی)؛ ارزیابی شتاب‌زده (جلال آل احمد)؛ من زنده‌ام (معصومه آباد).
۸. گزینه ۲ درست است.
در هیچ یک از مصرع‌های اول جز در ۲) تشبیه دیده نمی‌شود. «پسته [خندان]»، «پسته [شکرشکن]» و «پسته [شور]» استعاره است از آنچه در «پسته‌دهان» مشبه تشبیهی است که می‌گوید: «فلانی دهانی چون پسته دارد» و مدعای آن این است: «دهان [مانند] پسته است». این سؤال را اساساً از این جهت آوردیم که شما را به نوعی از تشبیه که در قالب صفت مرکب به کار می‌رود توجه داده باشیم؛ مثال دیگر: «درآمد از درم آن ماه روی سیم اندام»

تشبیه فرضی	تشبیه در قالب صفت مرکب	اضافه تشبیهی	استعاره [مصرحه]	[از] [مشبه محذوف]
[آن که] روی چون ماه [دارد]	ماه روی	ماه - روی	ماه	[روی]
[آن که] اندام چون سیم [دارد]	سیم‌اندام	*سیم - اندام	سیم	[اندام]

۹. گزینه ۳ درست است.

خوب است که عادت کرده‌اید واج‌آرایی و کنایه را در چنین سؤالاتی به کل کنار بگذارید؛ حالا لطف کنید و حسن تعلیل و اغراق را هم موقتاً از کارتان منهدم کنید، تا چه پیش آید! این طور، بنابر اولویت پیشنهادی ما، «حسن‌آمیزی» [مشهود] در ج:

شکرین حدیث، «جناس» [تام] در الف: روی و روی، «مجاز» در د: نفس [از سخن]، و «ایهام تناسب» باز در ج: هزار (ابیرون متن = بلبل، به تناظر طوطی) شما را از بررسی وقت گیر آرایه بسیار خطرناک حسن تعلیل [اگرچه این جا نشانه دارد: برای و ز (= به سبب / به خاطر)] و آرایه مطلقاً مفهومی و - گهگاه ذوقی - اغراق بی نیاز خواهند نمود.

۱۰. گزینه ۲ درست است.

۲) یک تشبیه دارد: «عشق سیمرغالی است». اما هر چه بگردیم، هیچ نوعی از استعاره در آن دیده نمی شود. در ۱) یک بار تشخیص (استعاره مکنیه، در ۳) دو بار استعاره مصرحه، و در ۴) [به ظاهر] دو بار تشخیص به کار رفته است.

۱۱. گزینه ۳ درست است.

گزینه	تکرار	جناس تام	جناس ناقص	ایهام
۱)	-	-	دست - پست	-
۲)	خوبی [= زیبایی] (۲×)	-	-	-
۳)	آینه - آینه	هر آینه (همانا) - هر آینه [ای]	-	هر آینه
	صورت - صورت	-	-	-
۴)	-	-	بازار - آزار	-

۱۲. گزینه ۲ درست است.

در ۴) حذف فعل در کار نیست. از ساخت های عطفی در ۳) الگو بگیرید و در ۱) «مسرف بود و مفراط» را به اصالت عطفی خود بازگردانید: «مسرف و مفراط بود». اما در ۲): «شادمان باد و نصیبش ز جهان نعمت و ناز [باد]» + آن را نه زوال [است] و نه فنا است (= زوال نیل است) و فنا نیست.

۱۳. گزینه ۴ درست است.

تمام قصه در ۱) و ۴) است. «بدر» پیشوندی است که در گذشته حرکت به بیرون را نشان می داده و دیگر می شود گفت نیم مرده است! مثلاً در «جان باه - بدر بردن» هنوز به کار می رود. پس دچار تحول معنایی نشده. اما پیشوند «در-»، بالعکس، حرکت به درون را نشان می داده و امروز، به ظاهر [تأکید می کنیم: به ظاهر!]، نمودار حرکت به بیرون است؛ مثل «در رفتن» که دیروز معنی «وارد شدن» داشته و امروز «خارج شدن» [مشخصاً به جایی بیرون جای کنونی فرار کردن] را از آن برداشت می کنند!

۱۴. گزینه ۳ درست است.

عجالتاً یاد بگیرید که ضمیر شخصی متصل هرگز نهاد بشو نیست که نیست! او احیاناً کسی اگر خواست آسمان را به زمین بدوزد تا هر طور شده برایتان ضمیر شخصی متصل در نقش نهاد رو کند، شما به او پشت کنید؛ چون راهش به چاه است!

۱۵. گزینه ۲ درست است.

در ۱) «گو» مناد است و «مهربان / مهربان» وابسته مناد است، نه خود آن! در ۳) فعل جمله دوم، «یازد»، مضارع [التزامی] است. ۴) بیت دو وابسته پیشین و - به تبع - دو جمله مرکب دارد. اما در ۲) حواستان به مفعول «می بینم» جمع باشد؛ یعنی، جمله بعد از فعل.

۱۶. گزینه ۱ درست است.

عبارت سببی در ۳) که مشخص است. در ۴) «که» مترادف همان عبارت در ۳) است. «چون» را هم در ۲) باید «از آنجا که» معنی کرد. اما در ۱) «چون» قید است، به معنی «چگونه»؛ علامت سؤال هم گذاشتیم که ۱) را با خیال آسوده تر انتخاب کنید.

۱۷. گزینه ۱ درست است.

۴) وصف کسی است که اصلاً عقل درست ندارد؛ با این وجود، به همه جا رسیده. در ۳) تکلیف ما با «تندباد» [تقدیر] روشن نیست که آیا حاصل فعلش نیک است یا بد؟ یعنی باید در مقام مقایسه دو امر متنافی برآییم؛ ۲) هم کذا؛ بخت با یکی می سازد ≠ به یکی می تازد. اما در ۱)، حرف فقط از یک بیچاره وارونه بخت است که مطابق صورت سؤال - فلک (= ایام) او را به سوی شوربختی (← به غیر مصلحت) رهنمون می شود (= رهبری می کند). باز هم عرض می کنیم: در سؤال قرابت مفهومی / احتمال وجود مفهوم متقابل را دست کم نگیرید؛ اینجا بین ۱) و ۴).

۱۸. گزینه ۳ درست است.
در این گزینه نزار قبانی از عطر درون غنچه [در نهایت، از طبیعت] برای اعتبار بخشیدن به معشوق وام می‌گیرد، در حالی که در مصرع مقابلش شاعر گلی خانگی (= معشوقی) دارد که خود از گل عطر آگین تر است.
۱۹. گزینه ۴ درست است.
در ج) معشوق عاشق را می‌آزارد، چون دوستش می‌دارد. در الف) می‌گوید بینایی (بصیرت / درک) من وابسته به [عنایت] توست. در ب) همه هستی وابسته به وجود اوست. در د) می‌گوید همه عالم آینه‌گردان (بازتابنده) عشق اوست.
۲۰. گزینه ۴ درست است.
در سه گزینه دیگر به هر حال سخن از نیکی کردن / خیر رساندن به دیگران است [۱) و ۲) یا دست کم بد نکردن به دیگری [۳)]. اما در ۴) چون «نکویی» به معنی «زیبایی» است، می‌گوید «حالا که رنگ رُخت رفته (= پیر شدی) زیاد اطوار نریز، چون خوب نیست آدم دیگه عجوزی شده باشه واسه خودش، ولی هنوز همون‌طور عین جوونیش نازوادا بیادا!».
۲۱. گزینه ۳ درست است.
در سه گزینه دیگر عاشق خودآزار یا از معشوق تمنای فحش و فضحیت بیشتر دارد [۲) و ۴) تا لذت بیشتر ببرد، یا این که فی‌الحال دارد از دشنام معشوق حظ وافرش را می‌برد [۱)!] اما در ۳) به معشوق می‌گوید: «فحش بدی ناراحت می‌شم، قهر می‌کنم، می‌رم!»؛ ۳) عملاً متقابل مفهومی دیگر گزینه‌هاست.
۲۲. گزینه ۴ درست است.
۱) پند است به سلطان وقت که دست از کشورگشایی بردارد و به رعیت برسد. در ۲) روی سخن با رقیب است که «نه مجنونم که دل بردارم از دوست // مده - گر عاقلی- بیهوده پندم». در ۳) مولانا خود را از خطر بیشتر گفتن درباره «شمس» برحذر می‌دارد. فقط در ۴)، در تصویری قابل انطباق با صورت سؤال، روی سخن با معشوق است که دست از ستیزه‌کاری بردارد و آشتی پیشه کند.
۲۳. گزینه ۳ درست است.
مصرع دوم ۴) را ملاک کار بگیرید. مصرع‌های دوم ۱) و ۲) هم به بیان‌های دیگر همان را می‌گویند. اما در ۳) شاعر می‌گوید نمی‌خواهد مثل ایشان پی آزار مردمان باشد.
۲۴. گزینه ۱ درست است.
مفهوم پایه در صورت سؤال و ۱) «ناپایداری [قدرت] دنیا [بی]» است. در ۲) عاشق گشته معشوق است. در ۳) گوینده گوشه‌ای خوش نشسته و خصم را تهدید می‌کند. ۴) هم شکایت شاعر است از حال و روزی که بدان دچار است.
۲۵. گزینه ۲ درست است.
اینجا نمی‌گوید به خاطر معشوق از همه کناره گرفته، بلکه می‌گوید «هر بار از عشق تو پشیمان می‌شوم و باز چاره‌ام نمی‌شود و به سوی تو می‌آیم».

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۶. گزینه ۱ درست است.
۱) هاتان الظاهرتان ← این پدیده‌ها (رد سایر گزینه‌ها) کانتا تَحدثان ← رخ می‌دادند (رد گزینه‌های ۳ و ۲)
فی کُلِّ سنَةٍ ← در هر سال (رد گزینه ۳)
۲۷. گزینه ۴ درست است.
قام بإطفاء ← اقدام به خاموش کردن کرد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) - جدی ← پدربزرگم (رد گزینه ۳) - أحسَّ بالبرودة كثيراً ← بسیار احساس سرما کرد (رد گزینه‌های ۳ و ۲) - فَمَمَّتْ ← پس برخاستم (رد گزینه ۳) - لمساعدته برای کمک کردن به او (رد گزینه ۳)

۲۸. گزینه ۲ درست است.
 عَلَى كُلِّ الْمَوَاطِنِ ← بر همه هم وطنان (رد گزینه‌های ۱و۴) صِبَايَةَ ← نگهداری (رد گزینه‌های ۱و۳) - أَنْ يَتَّصِلُوا ← اینکه تماس بگیرند (رد گزینه‌های ۱و۳) - يُشَاهِدُونَ ← مشاهده می‌کنند (رد گزینه ۳) - أَيَّ خَطَرٍ ← هر خطری (رد گزینه ۴)
۲۹. گزینه ۱ درست است.
 يَأْتِي ← می‌آید (رد گزینه ۳) - تُصَلِّحُ ← تعمیر می‌شوند (رد گزینه‌های ۱و۲)
۳۰. گزینه ۲ درست است.
 كُنْتُمْ تُحَاوِلُونَ ← شما تلاش می‌کردید (رد سایر گزینه‌ها) - أَنْ تُفَرِّقُوا ← که پراکنده کنید (رد گزینه ۴)
۳۱. گزینه ۳ درست است.
 حَافِظُوا عَلَى الْهُدَى ← از آرامش حفاظت کنید (رد سایر گزینه‌ها) - اِنْصَحُوا ← نصیحت کنید (رد گزینه ۱) - لَيْسَ مُنَاسِبًا ← مناسب نیست (رد گزینه‌های ۱و۴)
۳۲. گزینه ۲ درست است.
 شَقٌّ ← شکافت (رد گزینه‌های ۱و۳) - الْمَرْءُ ← انسان (رد گزینه ۱) - بَصْرَهُ ← چشمش (رد سایر گزینه‌ها) جَهْرَةً ← او را مجهز کرد (رد گزینه ۳) - مُفْتَكِرَةٌ ← اندیشمند (رد سایر گزینه‌ها)
۳۳. گزینه ۳ درست است.
 (۱) اِنْتَصَرُوا (پیروز شوید) ← اَنْصَرُوا (یاری کنید) (۲) اَلْتِي ← اَللَاتِي («المحسنتات» جمع مؤنث است) (۴) اِسْتَنْصِرَا (به یاری بخواهید) ← اَنْصِرَا (یاری کنید)
۳۴. گزینه ۳ درست است.
 (۱) يُشَجِّعُ (تشویق می‌کنند) ← يُشَجِّعُ (تشویق می‌شوند) (۲) يُشَجِّعُونَ (تشویق می‌کنند) ← يُشَجِّعُونَ (تشویق می‌شوند) (۴) تُشَجِّعْنَ (جمع مؤنث مخاطب) ← يُشَجِّعْنَ (جمع مؤنث غایب)
۳۵. گزینه ۱ درست است.
 صَدَّرَ ← صَدَّرَ (فعل ماضی مجهول است) - الصنَاعِيَّ ← الصنَاعِيَّة («البُلدان» جمع غیر انسان است و صفت آن به صورت مفرد مؤنث می‌آید)
۳۶. گزینه ۲ درست است.
 (۱) يَنْقَلُ ← يَنْقَلُ (در فعل مضارع مجهول حرف عین الفعل فتحه می‌گیرد) - الْآبَارُ ← الْبِنْرِ (۳) الْأُمَّةُ الْإِسْلَامِيَّةُ ← اُمَّتِنَا الْإِسْلَامِيَّةُ (امت اسلامی ما) (۴) ثَالِثٌ ← ثَلَاثَةٌ - ثَالِثًا ← ثَلَاثَةٌ (در انجام محاسبات از اعداد اصلی استفاده می‌شود نه از اعداد ترتیبی)
۳۷. گزینه ۴ درست است.
 أعصار (دوره‌ها) ← إعصار (گردباد)
۳۸. گزینه ۲ درست است.
 (۱) اِعْتَذِرُ ← اَعْتَذِرُ (فعل مضارع متکلم وحده) (۳) الْعَالِمِ (دانا) ← الْعَالَمِ (جهان) (۴) مُجَالِسَةُ ← مُجَالِسَةُ (مصدر باب مفاعلة)
- ترجمه درک مطلب: بیشتر دانشمندان اروپایی در قرن شانزدهم میلادی اعتقاد داشتند که زمین هموار و ثابت است و آن مرکز جهان است و خورشید و ستارگان دیگر به دور زمین می‌چرخند ولی «گالیلو گالیله» دانشمند ایتالیایی اعتقاد داشت که آن کره است و اینکه زمین به دور خورشید می‌چرخد همان گونه که دانشمند لهستانی «کوپرنیک» اعتقاد داشت و به علت این اعتقادش، کشیشان کلیسا او را محکوم به اعدام کردند در صورتی که توبه نکند پس گالیله وانمود به توبه کردن از اعتقادش کرد تا جانش را حفظ کند ولی هنگامی که از کلیسا خارج می‌شد با پایش به سطح زمین زد و با صدایی آرام گفت قطعاً تو می‌چرخی!

۳۹. گزینه ۱ درست است.

با توجه به متن بیشتر دانشمندان معاصر گالیله اعتقاد به هموار و ثابت بودن زمین داشتند. ترجمه گزینه‌ها: (۱) بیشتر دانشمندان معاصر گالیله اعتقاد به کروی بودن زمین داشتند. (۲) عقیده گالیله همانند اعتقاد کوپرنیک بود. (۳) گالیله از عقیده‌اش واقعاً توبه کرد. (۴) کوپرنیک عقیده داشت که زمین مرکز جهان نیست.

۴۰. گزینه ۴ درست است.

با توجه به متن، کلیسا گرفتار افکار و تعصبات جاهلانه بود. ترجمه گزینه‌ها: (۱) گالیله به خاطر عصیانیت به زمین ضربه زد. (۲) کلیسا کوپرنیک را محکوم به اعدام کرد. (۳) کوپرنیک به زمین گفت: قطعاً تو می‌گردی. (۴) کلیسا در امواج نادانی غرق بود.

۴۱. گزینه ۴ درست است.

با توجه به متن، گالیله محکوم به اعدام شد ولی با توجه به توبه‌ی ظاهری او، از مرگ نجات یافت. ترجمه گزینه‌ها: (۱) (گالیله) اعتقاد داشت که خورشید ثابت است و زمین به دور آن می‌چرخد. (۲) او جانش را با ظاهرسازی حفظ کرد. (۳) او معتقد به کروی بودن زمین بود. (۴) کلیسا او را به علت عقیده‌اش اعدام کرد.

۴۲. گزینه ۲ درست است.

با توجه به متن، کشیشان کلیسا در دوره گالیله معتقد به نظریه ثابت بودن زمین بودند. ترجمه گزینه‌ها: (۱) آنها دانشمندان واقعی بودند. (۲) آنها معتقد به ثابت بودن زمین بودند. (۳) آنها به آزادی عقیده، اعتقاد داشتند. (۴) آنها همه ستاره شناسان را می‌کشتند.

۴۳. گزینه ۳ درست است.

(۱) «ع ت ق» ← «ع ق د» (۲) مجهول ← معلوم (۴) تَعَقَّد ← اعتقاد

۴۴. گزینه ۱ درست است.

(۲) اسم فاعل ← اسم مفعول - مبنی ← معرب (۳) جامد ← مشتق (۴) اسم مبالغه ← اسم مفعول

۴۵. گزینه ۳ درست است.

(۱) مذکر ← مؤنث (۲) مجرور بحرف جرّ ← مضاف الیه (۴) مشتق ← جامد - صفت ← مضاف الیه

۴۶. گزینه ۳ درست است.

در گزینه ۳ «المَسَاكِين» جمع مکسر «المِسْكِين» و در گزینه ۱ «المَمْرُضِينَ» و در گزینه ۲ «المُذْنِبِينَ» و در گزینه ۴ «المُحْسِنِينَ» جمع مذکر سالم هستند.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) به پرستاران مراجعه کردیم پس ما را در بیمارستان بستری کردند. (۲) پروردگار ما با مهربانی گسترده‌اش توبه گناهکاران را می‌پذیرد. (۳) به بیچارگان رحم کن تا مهربان‌ترین مهربانان به تو رحم کنند. (۴) قطعاً خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کند.

۴۷. گزینه ۱ درست است.

در گزینه ۱ «اللاعِبُونَ» اسم فاعل و «المُسَابِقَةُ» مصدر باب مفاعلة و «المَلْعَب» اسم مکان است و در گزینه ۲ «العُدَاة» جمع «العادی» اسم فاعل و «المَظْلُومُونَ» اسم مفعول و در گزینه ۳ «طَلَّاب» جمع «طَالِب» اسم فاعل و «مَصْنُوعَات» اسم مفعول و «المَصْنَع» اسم مکان و در گزینه ۴ «المَطْلُوبِينَ» اسم مفعول و «المُسْتَغْفِرِينَ» اسم فاعل است. ترجمه گزینه‌ها: (۱) بازیکنان در پایان مسابقه از ورزشگاه خارج شدند. (۲) ستمدیدگانی که در راه خدا جنگیدند به دست دشمنان کشته شدند. (۳) دانش آموزان مدرسه ما محصولات چوبی را در کارخانه مشاهده کردند. (۴) ای بهترین درخواست شدگان! آموزش خواهان در سحرگاهان را مورد آموزش قرار بده.

۴۸. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۲ «لَايَحْرَكُ» فعل مجهول و در گزینه ۱ «يُنزَلُ» و در گزینه ۳ «يُفَكِّرُ» و در گزینه ۴ «تُجَالِسُ» و «يُكْرِمُ» فعل معلوم هستند.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) خداوند از قرآن آنچه را که شفایی برای مردم است نازل می‌کند (۲) هنگامی که اطرافش را نگاه می‌کند سرش تکان داده نمی‌شود (۳) هرکس قبل از انجام کار بیندیشد از اشتباه کردن در امان می‌ماند (۴) با هرکس که همنشینی می‌کنی او را گرمی بدار تا تو را گرمی بدارد.

۴۹. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۲ «الإنسان» مبتدای موصوف و در گزینه ۱ «تلاميذُ المؤذَّبُون» و گزینه ۳ «أهالی المؤمنون» و در گزینه ۴ «اليوم التالي» فاعل موصوف هستند.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) دانش آموزان با ادب کلاس ما به معلم هایشان بسیار احترام می‌گذارند (۲) انسان دروغگو دروغ می‌گوید و راستگو راست می‌گوید (۳) مردم مؤمن مشهد روز میلاد امام رضا (ع) را جشن می‌گیرند (۴) زمانی که روز بعد بیاید به تهران سفر می‌کنیم.

۵۰. گزینه ۳ درست است.

«رسولُ الله (ص) قال»: جمله اسمیه - «صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ»: جمله فعلیه - قال: جمله فعلیه
«الناسُ نيامٌ»: جمله اسمیه - «ماتوا»: جمله فعلیه - «إنتبهوا»: جمله فعلیه

دین و زندگی (۱)

۵۱. گزینه ۳ درست است.

ص ۵

غریزی بودن مربوط به حیوان و طبیعی بودن به گیاه اختصاص دارد. (این دو در گزینه ۳ بالعکس بیان شده است).

۵۲. گزینه ۴ درست است.

ص ۵

آیه‌ای که در متن سؤال بیان شده است نشان می‌دهد که عالم با هدف خلق شده است و بیهودگی و بازیچگی در عالم راه ندارد. / خلقت هدفمند بیانگر حکمت خالق است. (دقت کنید که حقانیت صفت خلقت است و حکمت صفت خالق)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

ص ۲۰

این بین نشان از سرمایه فطرت خدا آشنا دارد و اینکه انسان در درون خود با خدا آشناست و او را در دورن درک می‌کند.

۵۴. گزینه ۲ درست است.

ص ۲۱

همه انسان‌ها از نفس لوامه برخوردارند و این سرمایه اکتسابی نیست که اختصاص به گروه خاصی از انسان‌ها داشته باشد.

۵۵. گزینه ۱ درست است.

ص ۳۹

رسول خدا درباره باهوش‌ترین مؤمنان فرمودند: آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر برای آن آماده می‌شوند.

۵۶. گزینه ۴ درست است.

ص ۴۰

در گزینه ۴ همه شروط به درستی بیان شده است (ایمان به خدا، معاد و انجام کار نیک)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

ص ۵۰

دقت کنید که در آیه مربوط به خبر از قطعیت معاد خداوند به صداقت خویش اشاره کرده است نه به حکمت.

۵۸. گزینه ۲ درست است.

ص ۳۴

انتخاب و تصمیم‌گیری و هم‌چنین کسب فضیلت‌ها به بعد روحانی وجود انسان اشاره دارد.

۵۹. گزینه ۳ درست است.

ص ۵۴

در بین گزینه‌های موجود تنها گزینه سوم است به که نکته صحیحی اشاره کرده است.

۶۰. گزینه ۲ درست است.

ص ۶۳

دقت کنید که برزخ با قیامت به پایان می‌رسد و قیامت هم همان پایان دنیاست.

۶۱. گزینه ۴ درست است.

ص ۶۴

طبق آنچه که عیناً در متن کتاب آمده است پیامبر با کشتگان لشکر کفار سخن گفت و از ایشان درباره حقانیت وعده الهی سؤال پرسید.

۶۲. گزینه ۴ درست است.

ص ۷۵

اعضای بدن در مقابل خطاب سرزنش‌آمیز صاحبان خویش می‌گویند ما را خدایی به زبان آورد که همه چیز را به زبان می‌آورد.

۶۳. گزینه ۴ درست است.

ص ۹۸

دوزخیان به نگهبانان جهنم رو می‌آورند تا آنها برایشان از خداوند تخفیفی بگیرند؛ ولی فرشتگان می‌گویند: «مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟» آنان می‌گویند: «بلی! فرشتگان نیز تقاضای آنها را نمی‌پذیرند و درخواستشان را بی‌جا می‌دانند.» - پاسخ قطعی خداوند به دوزخیان این است که ... اگر به دنیا باز گردید، همان راه گذشته را در پیش می‌گیرید.

۶۴. گزینه ۲ درست است.

ص ۸۳

در بین گزینه‌های مطرح شده تنها گزینه ۲ واجد مفهوم صحیح است.

در گزینه ۱ بالاترین نعمت درست بیان نشده، در گزینه ۳ مجازات عینی است نه طبیعی و در گزینه ۴ دوزخیان گروه گروه به سوی جهنم رانده می‌شوند.

۶۵. گزینه ۱ درست است.

ص ۱۰۱

وجود اسوه و الگو موفقیت را اطمینان بخش می‌کند و به حرکت انسان سرعت می‌بخشد.

۶۶. گزینه ۱ درست است.

ص ۱۰۷

اولین گام در مسیر کمال «تصمیم و عزم برای حرکت» است و برای جلوگیری از آفات زمان گام «مراقبت» ضروری است.

۶۷. گزینه ۴ درست است.

ص ۱۱۱

این بیت بیان‌گر این است که اولاً توکل به منزله عدم مسئولیت‌پذیری نمی‌باشد و ثانیاً بهره‌گیری از اسباب نه تنها ناقض توکل نیست بلکه مکمل آن است چرا که بر آمده از حکمت الهی است.

۶۸. گزینه ۲ درست است.

ص ۱۲۱

هر چه میزان محبت به خدا بالا رود نفرت نسبت به باطل هم بالا خواهد رفت / «باید مسلمانان، فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند.»

۶۹. گزینه ۳ درست است.

ص ۱۲۱

دقت کنید که جهاد در راه خدا در برنامه تمام پیامبران الهی بوده است. / سایر گزینه ها مطابق با متن کتاب است.

۷۰. گزینه ۳ درست است.

ص ۱۴۰

بالاترین اثر نماز یاد خداست / مواری که در سؤال خواسته شده است به ترتیب در گزینه ۳ به درستی به آنها اشاره شده است.

۷۱. گزینه ۲ درست است.

ص ۱۳۷

کفاره جمع یعنی اطعام شصت فقیر و گرفتن دو ماه روزه برای هر روز و چنین شخصی می‌تواند با تیمم روزه بگیرد و روزه‌اش صحیح است.

۷۲. گزینه ۳ درست است.

ص ۱۴۵

عفاف که خصلت مشترک زنان و مردان است نه با مقبولیت در تضاد است و نه با آراستگی در جامعه

۷۳. گزینه ۴ درست است.

ص ۱۴۴

ناخن‌های خود را مقداری بلند بگذارند چون برای آنان زیباتر است / لباس نازک و بدن‌نما نپوشید؛ زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.

۷۴. گزینه ۱ درست است.

ص ۱۳۳

ای مردمی که ایمان آورده‌اید؛ به راستی شراب و قمار و بت‌پرستی و تیرک‌های بخت‌آزمایی، پلید و از کارهای شیطنی است. پس از آنها دوری کنید تا رستگار شوید. شیطان می‌خواهد با شراب و قمار بین شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا دور سازد و از نماز باز دارد.

۷۵. گزینه ۱ درست است.

ص ۱۵۴

طبق آیه قرآن «موارد شناخته شدن به عفاف و پاکدامنی» و «در امان ماندن از آزار افراد بی‌بند بار» به ترتیب از آثار حفظ حدود می‌باشند.

انگلیسی (۱)

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «الف: می‌توانم اسمم را در فهرست زیر اضافه کنم؟ ب: نه، متأسفم. این (فهرست) صرفاً متعلق به اعضاست.

اسمتان را روی کاغذ کنار آن اضافه کنید.»

توضیح: جمله پرسشی است (دلیل رد گزینه‌های ۲ و ۴). در صورت سؤال، «پرسش برای انجام کاری (اجازه گرفتن)» مطرح است. بنابراین از "Can I" استفاده می‌کنیم.

۷۷. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «او به عنوان یک پدر بهترین‌ها را برای بچه‌هایش می‌خواست، مدرسه خوب، یک خانه زیبا، و سفرهای به خارج از کشور.»

توضیح: قبل از صفات عالی از حرف تعریف معین "the" استفاده می‌کنیم.

۷۸. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «در سپتامبر ۲۰۱۴، لئوناردو دی کاپریو در کنفرانس اقلیم سازمان ملل برای یکی از بزرگ‌ترین گردهمایی‌های رهبران دولتی، تجاری و جامعه مدنی در تاریخ سخنرانی کرد.»

توضیح: برای اشاره به ماه‌های سال، از حرف اضافه "in" استفاده می‌کنیم.

۷۹. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «شما اساساً تجربه کوتاهی از سرتاسر جهان که خودتان احتمالاً فرصت سفر به آنها را نداشته‌اید، دریافت می‌کنید.»

توضیح: در جمله مورد نظر، "yourself" ضمیر تأکیدی برای "you" است. دقت کنید که این ضمیر قابل حذف است.

۸۰. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «من می‌خواهم به فرزندانم در آینده کمک کنم، برای همین هر ماه مقداری پول کنار می‌گذارم.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) کنار گذاشتن
(۲) پخش شدن (بیماری، خبر و...)
(۳) پر کردن
(۴) تصمیم گرفتن

۸۱. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «نمی‌توانم به شما کمک کنم ساک گمشده‌تان را پیدا کنید مگر اینکه به من توصیفی از آن بدهید.»
(۱) آهنگ، کلام
(۲) متوسط، میانگین
(۳) قدرت
(۴) توصیف

۸۲. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «تجارب ناگوار به برخی افراد مشهور آموخته است که هیچ دستاوردی بدون از دست دادن میسر نمی‌شود (نابرده رنج گنج میسر نمی‌شود). در واقع، این موضوع برای تمام کسانی که به دنبال موفقیت هستند، صادق است.»
(۱) درد
(۲) دستاورد
(۳) درمان
(۴) بسته‌بندی

۸۳. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «عمر کاری (مفید) اغلب وسایل نقلیه، هواپیماها و قایق‌ها را می‌توان افزایش داد اگر مرتباً سرویس شوند.»
(۱) به ویژه
(۲) به سنگینی، به شدت
(۳) کلی، عمومی
(۴) مرتباً

۸۴. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «تمام دانش دنیا به بشر شادی نخواهند بخشید اگر او فقط به بیماری، مرگ و گور فکر کند.»
(۱) گور
(۲) زیارتگاه
(۳) خیریه
(۴) گچ

۸۵. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «با اینکه آن روز حتی به یک قطره قهوه لب نزدم، کاملاً انرژی داشتم و بدون استراحت ۱۲ ساعت کار کردم.»
(۱) توجه
(۲) الگو، طرح
(۳) قطره
(۴) طبل

۸۶. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «این مقاله در ادامه فهرستی از تفاوت‌های بین انگلیسی امریکایی و بریتانیایی را به تفصیل بیان می‌کند.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) جمع‌آوری کردن
(۲) اهدا کردن
(۳) سفارش دادن
(۴) به تفصیل بیان کردن

۸۷. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «اتم‌ها، فارغ از عنصرشان، از الکترون، نوترون و پروتون تشکیل شده است.»
(۱) عنصر
(۲) ترم، اصطلاح
(۳) راهبرد
(۴) موقعیت، مکان

Part B: Cloze Test

۸۸. گزینه ۴ درست است.

(۱) درست
(۲) تاریخی
(۳) روان
(۴) شفاف

۸۹. گزینه ۱ درست است.

(۱) جسم
(۲) سیاره
(۳) خاطره
(۴) حس

۹۰. گزینه ۲ درست است.
 (۱) ضمیمه (۲) معدنی (۳) روش، رفتار (۴) برنامه زمانی
۹۱. گزینه ۳ درست است.
 معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:
 (۱) دنبال کردن (۲) جذب کردن (۳) منتقل کردن (۴) دفاع کردن
۹۲. گزینه ۴ درست است.

توضیح: با توجه به ساختار گزینه‌های مورد نظر، تنها صفت تفضیلی (یعنی "more") می‌تواند به کار رود. به ترجمه خط آخر توجه کنید:
 «همان طوری که شما می‌توانید ببینید، (آب) ویژگی‌های شگفت‌انگیز خیلی بیش‌تری دارد که حاکی از آن است که «دقیقاً» برای زندگی طراحی شده است.»

Part C: Reading Comprehension

متن شماره ۱:

۹۳. گزینه ۴ درست است.

این بند را به تصویر می‌کشد

(۴) اتفاقات غیر عادی‌ای که دیروز برای راوی اتفاق افتاد

۹۴. گزینه ۴ درست است.

اصطلاح "30s" (که زیر آن خط کشیده شده) به اشاره دارد.

(۳) دما

۹۵. گزینه ۱ درست است.

راوی سیب را نخورد چون

(۱) نگران گزارش بود

۹۶. گزینه ۱ درست است.

راوی وقتی در پایان روز به خانه برگشت، احتمالاً بود.

(۱) خوشحال

متن شماره ۲:

۹۷. گزینه ۲ درست است.

کدام‌یک از گزاره‌های زیر درست نیست؟

(۲) پاکو و بونگو ماری دوستان خوبی هستند.

۹۸. گزینه ۳ درست است.

واژه "she" (سطر ۸) به اشاره دارد.

(۳) بونگو ماری

۹۹. گزینه ۳ درست است.

کدام‌یک از گزاره‌های زیر درست است؟

(۳) دونالدسون فکر می‌کند بافی حس شوخ طبعی دارد.

۱۰۰. گزینه ۲ درست است.

ایده اصلی دو بند آخر چیست؟

(۲) یک دانشمندی نشان داد که گربه‌ها قادرند صدای خنده تولید کنند، به همین دلیل شاید برخی از حیوانات واقعاً حس شوخ طبعی داشته باشند.

ریاضی و آمار (۱)

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

چون ضرایب همگی عددی طبیعی هستند کافی است که جمله‌ها فاقد X باشند.

$$(x^2)^5, (x^2)^4 \times \frac{1}{x^2}, (x^2)^3 \frac{1}{(x^2)^2} = 1, (x^2)^2 \frac{1}{(x^2)^3}, x^2 \frac{1}{(x^2)^4}, \frac{1}{(x^2)^5}$$

فقط یک جمله سوم عددی طبیعی است.

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

با فرض $X - 2 = t \Rightarrow X = t + 2$ داریم:

$$\Delta(t+2)^3 + 4(t+2)^2 + t + 2 - 3 = at^3 + bt^2 + ct + d$$

$$\Rightarrow \Delta(t^3 + 6t^2 + 12t + 8) + 4(t^2 + 4t + 4) + t - 1 = at^3 + bt^2 + ct + d$$

$$a = 5, b = 30 + 4 = 34, c = 60 + 16 + 1 = 77, d = 40 + 16 - 1 = 55$$

$$\Rightarrow a - b + 2c - 2d = 5 - 34 + 154 - 110 = 15$$

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

ابتدا دو طرف عبارت شرط را در ۲ ضرب می‌کنیم:

$$2x^2 + 2y^2 + 2x - 2y + 2xy + 2 = 0 \Rightarrow (x^2 + 2x + 1) + (y^2 - 2y + 1) + (x^2 + y^2 + 2xy) = 0$$

حاصل جمع سه عبارت نامنفی هنگامی صفر است که تک تک آنها صفر باشد.

$$(x+1)^2 + (y-1)^2 + (x+y)^2 = 0$$

$$x = -1, y = 1, x + y = 0 \Rightarrow \frac{x^2 - 4y}{y^2 + 2x} = \frac{-3}{-1} = 3$$

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

$$x - 1 \neq 0 \Rightarrow x \neq 1, x + 1 \neq 0 \Rightarrow x \neq -1$$

$$\frac{1}{x-1} - 2 \neq 0 \Rightarrow x - 1 \neq \frac{1}{2} \Rightarrow x \neq \frac{3}{2}$$

$$\frac{1}{x+1} + 3 \neq 0 \Rightarrow x + 1 \neq -\frac{1}{3} \Rightarrow x \neq -\frac{4}{3}$$

$$2 - \frac{1}{\frac{1}{x+1} + 3} \neq 0 \Rightarrow 2 \neq \frac{x+1}{1+3x+3} \Rightarrow 6x+8 \neq x+1 \Rightarrow 5x \neq -7 \Rightarrow x \neq -\frac{7}{5}$$

$$1 + (-1) + \frac{3}{2} + \left(-\frac{4}{3}\right) + \left(-\frac{7}{5}\right) = \frac{45 - 40 - 42}{30} = -\frac{37}{30}$$

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

مساحت ناحیه سفید $\Delta X^2 = \frac{1}{2} \times 3X \times 2X + X \times 2X$ و مساحت ناحیه تیره $\Delta X^2 = 600 - 5X^2 = 20 \times 30 - 5X^2$ است.

$$8100 = 36 \times 5X^2 + 12(600 - 5X^2) \Rightarrow 8100 - 7200 = 24 \times 5X^2 \Rightarrow$$

$$900 = 120 \times X^2 \Rightarrow X^2 = \frac{15}{2} = 7.5 \Rightarrow X = \sqrt{7.5} \approx 2.7$$

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

$$x = -\frac{1}{2} \text{ ریشه معادله } k(x + \frac{1}{2})^2 = 0 \text{ است، پس داریم:}$$

$$ax^2 + bx + 3 = k(x + \frac{1}{2})^2 = kx^2 + kx + \frac{k}{4} \Rightarrow \frac{k}{4} = 3 \Rightarrow k = 12 \Rightarrow a = b = 12$$

$$\Rightarrow 12(x+1)(x-2) = 48 \Rightarrow x^2 - x - 2 = 4 \Rightarrow$$

$$x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow (x-3)(x+2) = 0 \Rightarrow x = 3$$

پس ریشه بزرگتر برابر ۳ است.

۱۰۷. گزینه ۱ درست است.

درآمد شرکت دارای رابطه $R(x) = P \times x$ است.

$$P = -\frac{1}{10}x + 4 \Rightarrow R(x) = (-\frac{1}{10}x + 4)x = -\frac{1}{10}x^2 + 4x$$

اولاً در نقطه سر به سر سود صفر است، پس $R(x) = C(x)$ و داریم:

$$-\frac{1}{10}x^2 + 4x = x + 20 \Rightarrow \frac{1}{10}x^2 - 3x + 20 = 0 \Rightarrow x^2 - 30x + 200 = 0$$

$$\Rightarrow x = 10, 20$$

می‌بایست به ازاء مقادیر بیش از تولید، سود $R(x) - C(x) > 0$ باشد که $x = 10$ قابل قبول است چون به ازاء x بعد از ۱۰ تا ۲۰ سود مثبت وجود دارد.

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

اگر x ساعت کار اکبر باشد، داریم:

$$\frac{1}{60} + \frac{1}{x} = \frac{1}{x-2} \Rightarrow \frac{1}{60} = \frac{x - (x-2)}{x(x-2)} = \frac{2}{x(x-2)}$$

$$x^2 - 2x - 120 = 0 \Rightarrow x = 12$$

که بر اعداد اول ۲ و ۳ بخش پذیر است.

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

f در صورتی تابع است که:

$$1 = 1 \Rightarrow a = a^2 - 2 \Rightarrow a^2 - a - 2 = 0 \Rightarrow a = 2, -1$$

با فرض $a = 2$ دو عضو $(2, 2), (2, 3)$ باعث می‌شوند که f تابع نباشد پس $a = -1$ قابل قبول است.

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$\text{اگر } f(x) = ax + b \text{ باشد آنگاه } \frac{f(6) - f(2)}{6 - 2} = a \text{ پس } a = \frac{-3}{4} \text{ و داریم:}$$

$$f(-3) - f(5) = a(-3 - 5) = -\frac{3}{4} \times -8 = 6$$

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

چون $f(0) = 2$ است، پس داریم:

$$\frac{f(0) - 2}{0 - 1} = 3(0) - a \Rightarrow a = 2 - 2 = 0$$

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

مشخصه‌ای عددی که توصیف‌کننده جنبه‌ای خاص از نمونه است و از داده‌های نمونه به دست می‌آید، آماره است.

۱۱۳. گزینه ۲ درست است.

جمع داده برابر $۶۷ = ۴ \times ۵ = ۱۳$ است. اگر جمع ۳ داده را X فرض کنیم، داریم:

$$۱۴ = \frac{X + ۶۷}{۴ + ۵} \Rightarrow X = ۱۲۶ - ۶۷ = ۵۹ \Rightarrow \bar{X} = \frac{۵۹}{۴} = ۱۴/۷۵$$

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

اگر از همه داده‌ها مقدار ثابتی را کم کنیم، انحراف معیار تغییر نمی‌کند پس از همه داده‌ها مقدار $۱/۳۴۹/۰۰۰$ را کم می‌کنیم که در این صورت به تعداد ۱، ۲، ۳، ۴ داده -۲۵۰ و ۰ و ۲۵۰ و ۵۰۰ داریم، پس برابر است با:

$$\bar{X} = \frac{۱ \times (-۲۵۰) + ۳ \times ۲۵۰ + ۴ \times ۵۰۰}{۱۰} = ۲۵۰ \Rightarrow \sigma^2 = \frac{(-۵۰۰)^2 + ۲ \times (-۲۵۰)^2 + ۴ \times ۲۵۰^2}{۱۰} = ۲۵۰^2$$

$$\Rightarrow \sigma = ۲۵۰$$

۱۱۵. گزینه ۱ درست است.

ابتدا داده‌ها را به صورت صعودی مرتب می‌کنیم:

۳۳ و ۳۱ و ۳۱ و ۲۹ و ۲۷ و ۲۷ و ۲۶ و ۲۶ و ۲۶ و ۲۶ و ۲۵ و ۲۵ و ۲۵ و ۲۵ و ۲۴ و ۲۳ و ۲۳ و ۲۲ و ۲۱ و ۱۹ و ۱۸ پس $Q_3 = ۲۷$ بزرگ‌تر هستند.

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

کالاهاى سرمایه‌ای، کالاهاى بادوامی هستند که در فرآیند تولید به وسیله نیروی انسانی به کار گرفته می‌شود، پس بستنی داخل یخچال کالای واسطه‌ای بوده و کالای سرمایه‌ای نیست.

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

انسان برای تهیه کالا و خدمات مورد نیاز خود با استفاده از منابع و امکانات، به کار و تلاش نیاز دارد؛ به عبارت دیگر، این منابع به گونه‌ای که هست نمی‌تواند مورد استفاده قرار گیرد و نیازهایمان را برطرف کند؛ بلکه باید با برخی اقدامات و ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی، به کالاها و خدماتی تبدیل شود که می‌تواند نیازهای ما را برآورده کند. این سلسله اقدامات همان «تولید» است.

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

شیب منحنی تقاضا نشان‌دهنده میزان حساسیت مقدار تقاضای فرد نسبت به قیمت است. براساس شیب و همین درجه حساسیت، کالاها به دو دسته ضروری و تجملی تقسیم می‌شود. اگر شیب منحنی تقاضا زیاد باشد، یعنی عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت کم است که اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی تقاضا کم است که به آن، کالای ضروری می‌گوییم. کالای لوکس برعکس این حالت است.

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

تولید ناخالص داخلی برابر تولید شرکت‌های داخلی و خارجی در داخل کشور است.

$$\text{تولید ناخالص داخلی} = ۱۰۰۰۰۰ + ۴۰۰۰۰۰ = ۵۰۰۰۰۰$$

اگر از تولید ناخالص داخلی، هزینه استهلاک را کم کنیم، تولید خالص داخلی به دست می‌آید.

$$\text{تولید خالص داخلی} = ۵۰۰۰۰۰ - \frac{۲}{۱۰۰} \times ۴۰۰۰۰۰ = ۴۹۲۰۰$$

$$\text{تولید خالص داخلی سرانه} = \frac{۴۹۲۰۰}{۲۰۰} = ۲۴۶$$

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

با گسترش ارتباطات، بانک‌ها فعالیت خود را گسترش دادند و شعبه‌های آنها در نقاط مختلف در دسترس افراد قرار گرفت؛ نقل و انتقال اسکناس هم کم دشوار شد و بشر به دنبال آسانی بیشتر مبادلات بود. بانک‌ها خدمات مختلفی را در اختیار مشتری‌ها قرار دادند؛ از جمله آنها، «چک» بود. در معاملاتی که با چک انجام می‌شود در واقع پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود بلکه بانک، موجودی حسابی را کاهش، و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد. چون افراد خود مبلغ چک را روی آن می‌نویسند به آن «پول تحریری» یا «ثبتي» گفته می‌شود.

حجم کل پول موجود در کشور، نقدینگی آن جامعه به شمار می‌رود. قبل از شکل‌گیری خدمات نوین بانک، نقدینگی کل مساوی مجموع مسکوکات و اسکناس‌های در گردش و خارج از گردش (پسانداز خانگی) بود. اما با پیدایش پول‌های تحریری (چک) و اینکه بانک‌ها می‌توانستند شبه پول خلق کنند، حجم نقدینگی شامل پول و شبه پول شد. نقدینگی هم مانند همه متغیرهای اقتصادی به دو گونه اسمی و واقعی تقسیم می‌شود. فقط زمانی می‌توان از افزایش نقدینگی صحبت کرد که نرخ رشد آن از نرخ رشد تورم بیشتر شده باشد.

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

در استفاده از تمام اسناد اعتباری باید به شدت دقت کرد تا در دام سوء استفاده‌کنندگان نیفتاد. قبل از هر گونه اقدام بهتر است از وکیل یا فرد آگاه، اطلاع کسب کرد؛ به طور مثال در صورتی که سفته‌ای چند بار پشت‌نویسی شود یعنی افراد متعددی آن را گرفته و به فرد دیگری منتقل کرده باشند، دارنده آن می‌تواند به هر کدام از آنها مراجعه کند؛ بنابراین انتقال سفته پایان کار شما نیست.

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

اغلب مردم پس‌اندازهایی دارند و مایل هستند آنها را در اموری به کار گیرند که عاید مناسبی داشته باشد. از سوی دیگر، افراد به تنهایی امکانات و سرمایه لازم و تخصص و توان انجام دادن این کار را ندارند.

صاحبان واحدهای تولیدی و مراکز تجاری نیز برای تأسیس این گونه واحدها و گسترش دادن فعالیت‌های خود به منابع مالی نیازمندند. در قدیم، اشخاص پس‌اندازها یا مال به دست آمده از ارث را وارد سرمایه‌گذاری می‌کردند و یا از افراد دارای اعتبار یا بانک‌ها قرض می‌گرفتند. رفته رفته در روند تکامل تأمین مالی، شیوه مناسب‌تری ابداع شد و آن تأمین مالی از طریق صدور اوراق بهادار بود. در این روش، مراکز تجاری و بازرگانی به جای اینکه از بانک وام بگیرند، وام را به طور مستقیم از مردم دریافت می‌کنند؛ از جمله پیامدهای مطلوب این روش، افزایش انگیزه مردم برای سرمایه‌گذاری است؛ زیرا در این حالت، مردم در سرمایه و سود شرکت‌ها شریک می‌شوند. با استفاده از این روش، سرمایه‌های اندک مردم جمع‌آوری می‌شود و در قالب منابع قابل توجه، سرمایه شرکت‌های سهامی را تأمین می‌کند. این کار مهم از طریق «بازار سرمایه» و نهاد آن یعنی بورس انجام می‌شود. بورس، مرکزی مطمئن است که بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار می‌کند و از این طریق، زمینه جمع‌آوری و به کارگیری سرمایه‌های مالی را فراهم می‌آورد.

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

وام دادن به بخش خصوصی از وظایف بانک‌ها می‌باشد و بر عهده بانک مرکزی نیست، بانک‌ها با مجوز بانک مرکزی تأسیس می‌شوند. دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم پول و کمک به رشد و تغییر درآمد سرانه به وسیله کنترل حجم پول سیاست‌گذاری می‌کند.

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

دولتها برای تحقق اهداف و مأموریت‌های خود سه نوع برنامه دارند؛ برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت. بودجه، برنامه کوتاه‌مدت یکساله است که در آن منابع درآمدی و مخارج برنامه‌ای پیش‌بینی شده است؛ به عبارت دیگر سند پیش‌بینی درآمد - مخارج و برنامه کار سال آینده است.

۱۲۵. گزینه ۱ درست است.

برای حل اساسی مشکل اقتصادی در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش گرفت.

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

با تلاش فراوان در عرصه علم و فناوری و تجاری سازی فناوری‌های نوین و تأسیس شرکت‌های دانش بنیان، سعی شده است توان فنی کشور افزایش یابد و امکان تأمین نیازهای صنایع کشور در داخل فراهم بشود. در حال حاضر کشور ما با ساخت ماهواره امید با فناوری کاملاً بومی و قرار دادن آن در مدار، پیشرفت چشم‌گیری در دانش هوا و فضا کسب کرده است. همچنین در زیست فناوری، انرژی هسته‌ای، نانو فناوری، لیزر، یاخته‌های بنیادین، صنایع دفاعی و نظامی و... جزء چند کشور اول دنیا قرار گرفته است و بدین طریق در مسیر قطع وابستگی به قدرت‌های بزرگ و رسیدن به مرحله استقلال اقتصادی، گام برداشته‌ایم.

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

مالیاتی‌هایی که تحقق آن به رفتار یا فعالیت اقتصادی (مانند واردات یا خرید) بستگی دارد، مالیات‌های غیرمستقیم نامیده می‌شود. در این نوع مالیات، پرداخت کننده نهایی آن مشخص و معین نیست و امکان انتقال بار مالیاتی بسیار زیاد است. انواع آن عبارت است از:

الف) مالیات بر نقل و انتقالات دارایی: این نوع مالیات، هنگام معاملات دریافت می‌شود. همچنین بر نقل و انتقال دارایی افراد (پس از مرگ آنها) به وراثت تعلق می‌گیرد که در این صورت، «مالیات بر ارث» نامیده می‌شود.

ب) حقوق و عوارض گمرکی: این نوع مالیات به کالاهای صادر یا وارد شده تعلق می‌گیرد و در واقع، مالیات بر تجارت خارجی است که علاوه بر ایجاد منبع درآمد برای دولت، می‌تواند یکی از ابزارهای سیاست‌گذاری تجاری به منظور کنترل صادرات و کاهش واردات نیز باشد.

پ) عوارض: انواع عوارض مثل عوارض مندرج در قبوض و عوارض شهرداری مالیات تلقی می‌شود. شهرداری در مقابل خدماتی که ارائه می‌کند - مانند نظافت شهر، آسفالت خیابان‌ها، حفظ زیبایی شهر، ایجاد پارک‌ها و... - وجوهی چون عوارض اتومبیل یا عوارض نوسازی دریافت می‌کند.

ت) مالیات بر فروش: به کالاهایی تعلق می‌گیرد که در مرحله خرده فروشی به دست مصرف‌کننده می‌رسد. در این نوع مالیات، فروشگاه‌ها موظف هستند که مبلغ مالیات را جدا از قیمت کالا حساب کنند و در یک رقم جداگانه به گونه‌ای که مصرف‌کننده از مبلغ آن اطلاع حاصل کند، دریافت کنند.

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

در گذشته تحریم‌های تجاری بیش از تحریم‌های مالی رایج بود؛ اما امروزه جهانی شدن اقتصاد، موجب شده است روز به روز از میزان تأثیرگذاری دسته اول تحریم‌ها یعنی تحریم‌های تجاری کاسته شود. در مقابل، شبکه گسترده و یکپارچه پولی و مالی، که بعد از جنگ جهانی دوم برپا شد، موجب شد کشورهای تحریم‌کننده از فناوری‌های جدید ارتباطی و اطلاعاتی، و نهادهای مالی و پول‌های بین‌المللی (دلار و یورو) استفاده کرده و تحریم‌های بانکی و بیمه‌ای اعمال کنند.

تحریم‌ها هزینه‌هایی را بر کشور تحریم شونده تحمیل می‌کند؛ اما برخلاف تصور اولیه، کشور تحریم‌کننده و سایر کشورها نیز از تحریم زیان می‌بینند. همچنین برخلاف تصور عمومی، تحریم می‌تواند منافی نیز داشته باشد تحریم موجب می‌شود که کشور تحریم‌شونده با اتکا به نیروهای داخلی به تولید دست بزند و مزیت‌های اقتصادی و رقابتی کسب کند. با اجرای صحیح این سیاست، اقتصاد درون‌زا تحقق می‌یابد.

۱۲۹. گزینه ۱ درست است.

در صفحات ۹۹ و ۱۰۰ و ۱۲۹ تا ۱۳۲ کتاب درسی آمده است.

۱۳۰. گزینه ۲ درست است.

بحث از اقتصاد مقاومتی از سوی کارشناسان، نخبگان و مقام معظم رهبری مطرح، و سیاست‌های کلی آن به عنوان یک سند ملی پذیرفته شده توسط مسئولان و نخبگان کشور ابلاغ شد. این سند شامل مجموعه توصیه‌هایی است که در صورت رعایت، اقتصاد کشور را در مقابل آسیب‌ها مصون می‌سازد و پیشرفت اقتصادی را تضمین می‌کند. اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش بنیان که در برابر تهدیدات و تکان‌های داخلی و بیرونی آسیب‌ناپذیر است و با اتکا به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات متوقف نمی‌شود. اقتصاد مقاومتی، تضمین‌کننده عزت و پیشرفت کشور در بلندمدت و رفع کننده مشکلات جاری در کوتاه‌مدت است.

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

در (۱) «بپرداختند» یعنی «فارغ شدند» [حواستان اگر جمع بوده باشد، برایتان در ۲) همان ساختار را با «فارغ شدن» قرار دادیم که در بررسی (۱) به کارتان بیاید. در (۴) «چنان که» کُد (شاخصی است که می‌توان از کاربردش احتمال داد تمثیلی در کار است [اینجا: «آب پستی جوید و...»]. اما در ۳): دو «رای اول و دوم» «حرف اضافه» اند و سومی «نشانهٔ مفعول». (صفحات ۱۶ تا ۱۸)

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

الف) را در صفحهٔ ۱۳ سراغ بگیرید؛ ب) و ج) را در صفحهٔ ۱۲؛ د) هم تلفیقی است از تعریف‌ها و توضیح‌ها در صفحات ۱۴ و ۱۶ که البته از اشکال علمی برکنار نیست؛ اشکال این است: کاربرد پیش از خوانش، به جای پس از خوانش.

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

صورت سؤال - ناگزیر - تصریح دارد که بدون احتساب ردیف! پس دست شما را در استفاده از «ردیف» به عنوان «تکرار» بسته‌اند. و این طور، فقط ۳) در مصرع دومی «تکرار»ی هست، و خلاص! [ناچار، این جا به مخاطبان خاص، طراحان محترم، هم عرض می‌کنیم به طور کلی، طرح سؤال صرفاً شمارشی از واج‌آرایی صحیح نیست! حتی اگر کتاب تصریح کرده باشد که نوع صامت‌پایهٔ واج‌آرایی از نوع مصوت‌پایهٔ آن محسوس‌تر است. به نظر، مؤلفان کتاب درسی هم در تلفیق عنوان درس به همین نکته رسیده باشند که نان «نغمهٔ حروف» بی‌مایهٔ «تکرار» فطیر است. پس چه بهتر، که نه وقت خود را بگیریم، نه داوطلب را تحت فشار بیهودهٔ ذهنی قرار دهیم؛ بنشینید هی بشمارد که چه؟! (صفحات ۲۷ تا ۳۰، و ۸۹).

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

یک بلخی «شهید» نام را به جای این مروزی بنشانید، درست می‌شود. (صفحهٔ ۴۳)

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

عجالتاً همین که بدانید وزن دو ری است و از ارکان یکسان مکرر شکل گرفته کافی است. (صفحات ۴۸ و ۴۹)

۱۳۶. گزینه ۲ درست است.

در (۲) «متین» وابستهٔ پسین است، و مطلقاً به اقتضای چینش ارکان دستوری باید با طرف مُقارن خود در جملهٔ دوم، یعنی «مبین» سجع [متوازی] بر قرار کند. (صفحهٔ ۵۳)

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

«قصیده» را جای مثنوی بگذارید. (صفحات ۶۲ تا ۶۴)

۱۳۸. گزینه ۱ درست است.

«معرفة النفس» و «معرفة الله» اساساً در سبک خراسانی پایگاهی ندارند. (صفحهٔ ۶۳)

۱۳۹. گزینه ۳ درست است.

۳) نمونه‌ای است از «اطناب» در «دُرّهٔ نادره». اما نکته در (۱): حواستان به حذف فعل اسنادی به قرینهٔ معنوی باشد. (صفحهٔ ۶۵)

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

«مراحل» و «مشارب» دو رکن یک سجع متوازن‌اند. (صفحهٔ ۷۳)

۱۴۱. گزینه ۱ درست است.

«ترصیع» بی‌نقص آن است که [فارغ از الگوی هجایی کاملاً یکسان] یکایک واژه‌های هم‌آهنگ در بیت / عبارت، توأمان، آراسته به «تکرار» و «سجع متوازی» باشند؛ بی‌کمک حتی یک حرف الحاقی (مثلاً بی‌الحاق - ید نمی‌شود میان «متازید» و «بگردید» گونه‌ای توازی در سجع برقرار نمود). در (۲) هم - از «پاینده» و «تابنده» که بگذریم - «شید» و «شیر» متوازن‌اند. (۱) از این لحاظ کاملاً بی‌اشکال است:

رهان گردن از بارِ غُلِّ طمع
فشان دامن از خارِ دُلِّ طمع
(صفحهٔ ۷۴)

۱۴۲. گزینه ۳ درست است.

بنابر توضیح رفته درباره ترصیع در پاسخ سؤال پیشین، (۱) و (۲) که هیچ. حواستان باشد سؤال می‌گوید از ترصیع به سمت موازنه حرکت کنید؛ پس چون (۴) موازنه دارد از دایره بررسی خارج است. اما در (۳) - که نمونه‌ای از «ترصیع» است - می‌توانید مثلاً به جای «اسباب» اجزاء را بنشانید یا به جای «طریقت» عبادت را تا ترصیعی تقلیل بیاید و موازنه‌ای از آن به حاصل آید!

۱۴۳. گزینه ۱ درست است.

ب) را می‌توان نمونه‌ای از نثر مرسل (ساده) گرفت، و د) را به اعتبار ارکان سجع متوازنش (جرم و شرم) نمونه‌ای از نثر موزون. (صفحات ۸۳ و ۸۴)

۱۴۴. گزینه ۳ درست است.

حالا جدا از این که می‌دانید «سنایی» از بزرگان سبک عراقی است، به ساختار نه چندان ساده قافیه‌بندی و ردیف‌آرایی بیت او هم دقت کنید! اول هم باز یک نگاهی به گزینه (۱) در سؤال ۷ بیندازید، بعد به صفحه ۸۴ کتاب درسی‌تان.

۱۴۵. گزینه ۲ درست است.

به تصریح کتاب در صفحه ۸۳، «میبدی» کشف‌الاسرار را تحت تأثیر «خواجۀ هرات» به نثر موزون نوشت.

ساده	فنی
تاریخ بیهقی	کلیله و دمنه
قابوس‌نامه	مقامات حمیدی

۱۴۶. گزینه ۴ درست است.

در (۱) و (۲) فقط «تکرار» می‌بینیم. در (۳) سر و کار ما با [کلّ] کارنامه است، نه نامه که فرضاً بتواند با خامه جناس بسازد. (۴) را هم آوردیم تا باز تأکید کنیم برای برقراری جناس غیر حرکتی، خود «جانشینی یا افزایش / کاهش حرف» کافی است و وافی مقصود، و نیازی به «اختلاف در حرکت» نیست! (صفحات ۹۷ و ۹۸)

۱۴۷. گزینه ۲ درست است.

«فصل» در (۲) [ضرورتاً بدون احتساب - ی نکره] نمونه «تکرار» است.

نمونه جناس تام	معنی ۱	معنی ۲
آهو - آهو	غزال	عیب
شیرین - شیرین	معشوقه خسرو	نوشین و گوارا
پروانه - پروا + نه	مگس شمع	خیالی‌نه!

[یادآوری: در نمونه آخر فرآیند واجی ابدال در مصوت داریم.]

(صفحات ۹۷ و ۹۸)

۱۴۸. گزینه ۳ درست است.

ریشه	مشتقات
ح ص ن	حصن - حصین
م ل ک	ملک - ملک
ش ع ر	شعر - شعور
غ م ز	غمزه - غمزه

«فراع» کلمه‌ای عربی است از ریشه «ف ر غ»، در حالی که «فروع» واژه‌ای فارسی است. (صفحه ۹۹)

۱۴۹. گزینه ۱ درست است.

امری که عینی باشد اساساً بیرون از ذهن وجود دارد. (صفحات ۲۱ تا ۲۳، و ۴۷)

۱۵۰. گزینه ۱ درست است.

گزینه	تعداد هجا (= ایستگاه آوایی)	مجموع نشانه‌های عروضی	نشانه‌نگار به خط عروضی
(۱)	۱۶	۱۶	--UU/--UU/--UU/--UU
(۲)	۱۴	۱۶	-[U]-/-/[U]-/-U--/-[U]-
(۳)	۱۲	۱۳	-/--U-/U-U-/U-[U]
(۴)	۱۳	۱۴	--/UU--/U[U]-/U[U]-

(صفحات ۴۷ تا ۵۰، و ۷۰)

۱۵۱. گزینه ۳ درست است.

صورت سؤال از **خار** می‌گوید در خط عروضی «خار» را با «خا-وار» یکی می‌کند. اصطلاح‌شناسی را جدی بگیرید! مثلاً این که در کتاب شما فرق «خط عروضی» با «علامت عروضی» چیست. [صفحات ۶۷ تا ۶۹]

۱۵۲. گزینه ۴ درست است.

---	--U	U---
همنوعان	سرآمد	عالم‌سوز
شیرافکن	خزانی	دیرآهنگ
معموری	کریمان	دارآباد

(صفحات ۶۷ تا ۷۲)

۱۵۳. گزینه ۴ درست است.

-	U	-	-	-	-	U	-
ها	فصل	از		زَن	نِی	آی	
				جا	بر	مست	
				شَب	آز	دِ	مان

۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

در مصراع‌های ۱ و ۲ سجع میان «باغ» و «باد» از نوع متوازن است. اما از یک سو، با «آبستن» و «من» - که ارکان سجع مطرف هستند - و از سوی دیگر، با «رُست» و «شُست»، و «چرکین‌پود» و «گردآلود» - ارکان سجع متوازی‌اند - می‌شود قافیه هم داشت.

(صفحات ۵۲ تا ۵۶، ۹۰ تا ۹۲)

۱۵۵. گزینه ۳ درست است.

گزینه	قاعده ۱	قاعده ۲
(۱)	-	پیر - دل‌پذیر
(۲)	-	این‌سان - بدان
(۳)	به‌پا - جدا	
(۴)	-	من - خویشان خویش - پیش جنگ - آونگ

(صفحات ۹۰ تا ۹۲)

تاریخ (۱)

۱۵۶. گزینه ۳ درست است.

درس ۱ صفحه ۱۰

مردمانی که برای نسل‌های متوالی، سرگذشت مشترکی داشته و سالیان طولانی در شادی‌ها و تلخ‌کامی‌ها، موفقیت‌ها و شکست‌های هم شریک بوده‌اند، به طور طبیعی نسبت به سرزمین و گذشته خود، نوعی احساس علاقه و دلبستگی خاص پیدا می‌کنند. از این رو، آگاهی افراد یک جامعه نسبت به گذشته مشترکشان، باعث خودآگاهی و یگانگی بیشتر آنان می‌شود.

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۴ و ۱۵

محتوای سنگ نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است، اما ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند. در دوره اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود. در دوره ساسانیان، گاه‌شماری اوستایی که گاه‌شماری دینی زرتشتیان (زردشتیان) محسوب می‌شد، در ایران رایج گردید.

۱۵۸. گزینه ۲ درست است.

درس ۳ صفحه ۲۵ و ۲۶

باستان‌شناسان پس از حفاری و خاک‌برداری، هنگامی که به یک بنای تاریخی برخورد کنند، نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌نمایند. آنان همچنین اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری و تمامی مشخصاتش را به طور دقیق ثبت می‌کنند. سپس آن را از خاک بیرون آورده و مراحل بعدی تحقیقات در کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های مجهز ادامه می‌یابد.

۱۵۹. گزینه ۱ درست است.

درس ۴ صفحه ۳۴

کشاورزان به منظور کاشت، داشت و برداشت محصول، از دوره گردی دست برداشتند و نخستین روستاها را به عنوان سکونتگاه‌های دائم، ایجاد کردند. به دلیل تولید اضافه بر نیاز عده‌ای به فعالیت دیگری غیر از تولید خوراک مانند ابزار سازی، سفالگری و پارچه بافی روی آوردند و در تولید این محصولات مهارت و تخصص یافتند. در نتیجه تولید مازاد بر نیاز، داد و ستد میان روستاهای دور و نزدیک به تدریج آغاز شد. رونق داد و ستد، زمینه آشنایی مردم مناطق مختلف را با آداب و رسوم، مهارت‌ها و اندیشه‌های یکدیگر فراهم آورد. بطور خلاصه و براساس نمودار صفحه ۳۴ اینگونه هم می‌توان بیان کرد:

۱- کشاورزی و دامداری، ۲- یک جانشینی و به وجود آمدن روستاها، ۳- تولید مازاد بر نیاز، ۴- تخصصی شدن کار، ۵- شکل‌گیری تجارت، ۶- شکل‌گیری شهرها و تأسیس تمدن

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

درس ۵ صفحه ۴۳

تمدن سند به کشاورزی متکی بود و ساکنان این منطقه در جلگه‌های آبرفتی و حاصلخیز اطراف رود سند به کشت محصولات چوب‌گندم، جو و پنبه و پرورش دام به ویژه گاو میش می‌پرداختند. همچنین نشانه‌هایی از رواج صنعت سفالگری و نساجی در آن منطقه به دست آمده است. وجود برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات موهنجودارو و هاراپا، نشان می‌دهد که این مراکز با یکدیگر داد و ستد داشته‌اند.

۱۶۱. گزینه ۲ درست است.

درس ۶ صفحه ۵۱ و ۵۲

در پی کاوش‌های باستان‌شناختی در اوایل قرن بیستم آثار تمدنی کهن در جزیره کرت واقع در جنوب یونان کشف گردید. این تمدن به واسطه مینوس، شاه افسانه‌ای آن جزیره، تمدن مینوسی نامیده شد. مینوسیان قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه‌گذاری کرده بودند. آنان قومی دریانورد بودند و با مصر و دیگر مناطق همجوار خود روابط بازرگانی داشتند. بقایای کاخ شاهی مینوسیان، حکایت از قدرت، رفاه و معماری پیشرفته آنان دارد. به احتمال زیاد، تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته باشد. در حدود ۲۰۰۰ ق.م. طایفه‌های بیابانگردی از دشت‌های اروپای

شرقی به شبه جزیره یونان آمدند. این طایفه ها به تدریج و احتمالاً تحت تأثیر تمدن مینوسی، شهرهایی را بر پا کردند که مهم ترین آنها میسن نام داشت. به واسطه همین شهر است که اولین دوره تمدن یونان را عصر میسنی می گویند. تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ های داخلی ضعیف شد.

۱۶۲. گزینه ۴ درست است.

درس ۷ صفحه ۶۴

در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ نوشته داریوش هخامنشی را در بیستون ترجمه کرد. با خوانده شدن خط میخی علاقه اروپاییان به فعالیت های باستان شناسی در ایران بیشتر شد و دولت فرانسه اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش های باستانی را در سرتاسر ایران به دست آورد. پس از آن بود که، باستان شناسانی از فرانسه به کشور ما آمدند و در محوطه باستانی شوش به حفاری و کاوش مشغول شدند.

۱۶۳. گزینه ۴ درست است.

درس ۸ صفحه ۷۷

شهر بزرگ و آباد شوش که در نتیجه یورش آشوربانیپال با خاک یکسان شده بود، در دوران سلسله هخامنشیان دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت. ایلامیان در بخش شرقی قلمرو خود، واقع در استان فارس امروزی نیز پایتخت دیگری به نام انشان یا انزان داشتند.

۱۶۴. گزینه ۱ درست است.

درس ۹ صفحه ۸۲

حکومت ماد در زمان فرمانروایی هوخشتر سومین پادشاه مادی به اوج قدرت رسید. او نخست با تشکیل سپاه منظم و کارآمدی از قبایل مختلف ماد، پارس و ... قدرت خود را بر مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد. هوخشتر سپس با حکومت بابل علیه آشور متحد شد. و به حاکمیت آشوریان پایان داد. در پی این موفقیت نظامی، قلمرو ماد به شمال بین النهرین و بخش های وسیعی از آسیای صغیر گسترش یافت.

۱۶۵. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۲

بنیان گذار این سلسله: ارشک است. نخستین فرمانروایان اشکانی، برای حفظ قلمرو خود، گاهی ناچار به اظهار اطاعت از سلوکیان بودند، اما مهرداد یکم با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قدرت و قلمرو حکومت اشکانی را به طور چشمگیری افزایش داد. مهرداد دوم نیز از جمله پادشاهان لایق و با تدبیر اشکانی بود. با فتوحاتی که مهرداد دوم انجام داد، وسعت قلمرو اشکانیان به نهایت خود رسید و پایه های قدرت و سلطنت آنان استوار گردید. بلاش یکم: دستور به گردآوری متون پراکنده اوستا داد.

جغرافیای ایران

۱۶۶. گزینه ۳ درست است.

درس ۱ صفحه ۵

عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است: الف) درک توان ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها. ب) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته ها

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ صفحه ۸

سؤال کجا، با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده ها سر و کار دارد. سؤال چه چیز، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد؛ سؤال چرا به علت وقوع پدیده می پردازد. سؤال چه موقع، به روند زمانی موضوعات می پردازد. سؤال چه کسی یا چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط، مورد توجه قرار می دهد. سؤال چطور، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می پردازد.

۱۶۸. گزینه ۴ درست است.

درس ۳ صفحه ۱۶

در این سؤال تمام گزینه‌ها درصد صحیحی از پاسخ را بیان کرده‌اند ولی کامل‌ترین پاسخ برای این سؤال بر طبق متن کتاب همان گزینه ۴ است. محل قرارگیری آن، نسبت به سایر کشورها، دریاها، تنگه‌ها، کانال‌ها، خلیج‌ها، منابع اقتصادی و غیره است.

۱۶۹. گزینه ۲ درست است.

درس ۴ صفحه ۲۴

کوهستان‌های تالش با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است. شیب عمومی این کوه‌ها به سمت خزر بیش از منطقه آذربایجان است و آب‌های جاری از آنها با سرعت به دریای خزر، وارد می‌شود.

۱۷۰. گزینه ۲ درست است.

درس ۵ صفحه ۳۴

عبور مراکز کم فشار معمولاً هوای ابری و بارانی را به همراه می‌آورد و مراکز پرفشار، هوای آرام و پایدار را به وجود می‌آورند.

۱۷۱. گزینه ۳ درست است.

درس ۶ صفحه ۵۱

طول این دریا حدود ۱۲۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۳۰۰ کیلومتر است. مساحت آن با توجه به تغییرات سطح آب، متفاوت است. سطح آب این دریا از سطح آب‌های آزاد حدود ۲۸ متر پایین‌تر است.

۱۷۲. گزینه ۴ درست است.

درس ۷ صفحه ۶۵

ساختمان جمعیت، ویژگی‌های قابل اندازه‌گیری جمعیت را مورد بررسی قرار می‌دهد. اطلاع از وضعیت سنی و جنسی جمعیت هر کشور از موارد قابل توجه برنامه‌ریزان است. باید گزینه‌ای را در نظر گرفت که از سایر گزینه‌ها پاسخ جامع‌تری را بیان می‌کند.

۱۷۳. گزینه ۱ درست است.

درس ۸ صفحه ۷۲

در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این قانون، هر استان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد.

۱۷۴. گزینه ۳ درست است.

درس ۹ صفحه ۸۴

نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود. امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند. نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آنها منعکس می‌شود. ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد.

۱۷۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۳

ایران یکی از کهن‌ترین تمدن‌های جهانی در کشف معدن است و امروزه با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی، یکی از قدرت‌های برتر معدنی جهان است. در کشور ما موادی مانند نفت، گاز، بوکسیت، مس، روی، سرب، سنگ آهن و... وجود دارد. همچنین بخش معدن یکی از بخش‌های مهم اشتغال در کشورمان است. استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان بخش معدن کشور را دارند.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۷۶. گزینه ۳ درست است.

من در میان جمع و دلم جای دیگرست. به کنش درونی ارتباط دارد.

- هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای

- تأثیر پدیده‌های اجتماعی بر افراد و کنش‌های اجتماعی آنها را درونی‌سازی می‌نامند.
- پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌ها مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند.
۱۷۷. گزینه ۴ درست است.
- تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد.
۱۷۸. گزینه ۲ درست است.
- تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آنها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
۱۷۹. گزینه ۱ درست است.
- فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند.
- رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت و جامعه را گسترش عقلانیت ابزاری می‌گویند.
- ارزش‌ها راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند.
۱۸۰. گزینه ۳ درست است.
- علوم تجربی توان دآوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند. مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.
۱۸۱. گزینه ۲ درست است.
- بررسی عبارات نادرست:
- عبارت دوم:
- به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.
- عبارت سوم:
- بازتولید هویت اجتماعی از طریق جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی انجام می‌شود.
۱۸۲. گزینه ۴ درست است.
- جهان اجتماعی هنگامی به داد و ستد و تعامل می‌پردازد که اعضای آن، به طور فعال و خلاق براساس نیازها، مشکلات و مسائل خود، با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند. اما اگر اعضای آن مبهور و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار خودباختگی فرهنگی می‌شود. در آن صورت عناصر فرهنگی دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به صورت تقلیدی فرا می‌گیرد.
۱۸۳. گزینه ۳ درست است.
- علل درونی یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود یا به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی باز می‌گردد.
- گزینه‌های دیگر مربوط به علل بیرونی است.
۱۸۴. گزینه ۱ درست است.
- در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی، واقعیت‌ها و آرمان‌های خود را فراموش نکنند، آن جهان دارای چه هویت تاریخی است.
۱۸۵. گزینه ۲ درست است.
- هویت فرهنگی هر جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد.
۱۸۶. گزینه ۲ درست است.
- سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است.
- اولین شرط بقای هر جامعه جمعیت است.
۱۸۷. گزینه ۴ درست است.
- اقتناع‌روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.
- اقتصاد، روزه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می‌رود.
- لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است.

۱۸۸. گزینه ۳ درست است.

- کشاورز: اکتسابی، اجتماعی و متغیر
- هوش: انتسابی، فردی و متغیر
- صبور: اکتسابی، فردی و متغیر

۱۸۹. گزینه ۱ درست است.

ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند.

۱۹۰. گزینه ۴ درست است.

تعارض فرهنگی در صورت تداوم با تردید در عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان را می‌سازند به (تزلزل فرهنگی) منجر شده و در جایی که توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی وجود ندارد (بحران هویت) ایجاد شده و اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. در آن صورت تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند و به صورت تحولات فرهنگی در می‌آیند و جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

منطق

۱۹۱. گزینه ۳ درست است.

منطق هم‌چون سیستم‌های کنترلی یک خودرو است که میزان بنزین، سرعت و... را نشان می‌دهد و در برابر مشکلات به ما هشدار می‌دهد. تشابه منطق با پزشکی از حیث شناخت بیماری‌ها (مغالطات) و روش‌های درمان است. (رد گزینه ۱) تشابه منطق با دوچرخه‌سواری از جهت کاربردی بودن است نه از نظر علمی (نظری) بودن (رد گزینه ۲) تشابه منطق با شاقول بنایی از این حیث است که به کارگیری آن باعث استحکام بنای فکری می‌شود نه این که در حکم مصالح و مواد بنا باشد. (رد گزینه ۴) درس نخست صفحه ۴ و ۵

۱۹۲. گزینه ۴ درست است.

از آنجا که خطای در الفاظ می‌تواند منجر به خطای در اندیشیدن (تعریف و استدلال) شود. به مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود. درس دوم صفحه ۱۳

۱۹۳. گزینه ۲ درست است.

مفهومی که یک مصداق داشته باشد می‌تواند کلی باشد یا جزئی. بین مفهوم کلی و جزئی هم رابطه تباین برقرار است. هیچ جزئی‌ای کلی نیست. هیچ کلی‌ای جزئی نیست. درس سوم صفحه ۲۰ تا ۲۳

۱۹۴. گزینه ۱ درست است.

از آنجا که هدف از تعریف کردن، شناساندن تصورات مجهول برای شنونده است ارائه مجموعه‌ای از چند روش مختلف برای تعریف به معرفی بهتر آن کمک می‌کند. در س چهارم صفحه ۳۲

۱۹۵. گزینه ۲ درست است.

برای نقد یک استدلال تمثیلی یا به وجوه اختلاف توجه می‌کنیم یا استدلال تمثیلی مخالفی ارائه می‌کنیم. (رد گزینه‌های ۳ و ۴) در گزینه ۲ به وجوه اختلاف بین انسان و شکل اشاره شده است. (رد گزینه ۳) درس پنجم صفحه ۴۴

۱۹۶. گزینه ۱ درست است.

گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴ نوعی قضیه محسوب می‌شوند (یا حمله یا شرطی) ولی گزینه ۱ قسمتی از یک قضیه شرطی است که به تنهایی قضیه محسوب نمی‌شود. درس ششم صفحه ۵۵ و ۵۶

۱۹۷. گزینه ۴ درست است.

اگر «برخی الف ب نیست» کاذب باشد متناقض آن می شود «هر الف ب است.» که صادق است. متداخل آن می شود «برخی الف ب است.» چون کلی صادق است جزیی آن هم صادق است. عکس این قضیه می شود برخی ب الف است. اگر اصل قضیه ای صادق باشد عکس آن هم باید صادق باشد. (رد گزینه های ۱ و ۲ و ۳) درس هفتم صفحه ۶۳ تا ۶۸

۱۹۸. گزینه ۳ درست است.

در بررسی اعتبار یک قیاس، علاوه بر سه شرط اعتبار قیاس، قانون نتیجه قیاس را نیز بررسی می کنیم. درس هشتم صفحه ۷۹

۱۹۹. گزینه ۴ درست است.

در قضایای شرطی منفصل (رد گزینه ۲ و ۳) صادق بودن یا کاذب بودن هم زمان دو طرف (رد گزینه ۱) قضیه مهم است. درس نهم صفحه ۸۷

۲۰۰. گزینه ۳ درست است.

در مغالطه بار ارزشی کلمات باید به بار ارزشی کلماتی که می شنویم توجه کنیم تا پیام اصلی متن را ارزیابی کنیم درس دهم صفحه ۱۰۶